

Informatienota voor: vergadering algemeen bestuur

Datum: 11 september 2025

Onderwerp: Programmaplan Weerbaarheid 2025-2027

Agendapunt:

Kenmerk: AB/2523

Portefeuillehouder: A. H. Bronsvort

Bijlage: Programmaplan Weerbaarheid 2025-2027

Kennis nemen van

De stand van zaken rondom het Programmaplan Weerbaarheid 2025-2027.

Inleiding

De urgentie om maatschappelijke weerbaarheid te vergroten is de afgelopen jaren sterk toegenomen, onder meer als gevolg van toenemende geopolitieke spanningen en hybride (oorlogs)dreigingen. In december 2024 heeft de Tweede Kamer in een zogenoemde *wat*-brief de urgentie en de opgave rondom maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid toegelicht. Een nadere uitwerking van het landelijke beleid volgt in de aangekondigde *hoe*-brief, die in het najaar van 2025 wordt verwacht.

VNOG kiest er nadrukkelijk voor om niet af te wachten, maar proactief aan de slag te gaan met een regionale uitwerking. Dit gebeurt vooruitlopend op landelijke duidelijkheid, zowel ten aanzien van de concrete opdracht aan de Veiligheidsregio's als de beschikbaarheid van financiële middelen voor deze opgave.

Het algemeen bestuur van VNOG heeft op 23 april 2025 opdracht gegeven om de weerbaarheid en veerkracht in de regio te versterken en hiervoor bestuursafspraken op te stellen. Deze afspraken zijn bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun lokale opgaven en om de regionale samenhang te bevorderen. De bestuursafspraken weerbaarheid bevatten een actielijst met concrete inspanningen voor gemeenten en VNOG. De planning is deze op 27 november 2025 ter besluitvorming voor te leggen aan het algemeen bestuur.

Een van de onderdelen van deze afspraken is het inrichten van een regionale structuur voor de aanpak van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Het bijgevoegde *Programmaplan Weerbaarheid 2025-2027* beschrijft deze structuur en schetst de governance van de aanpak binnen VNOG, inclusief de samenwerking met de inliggende gemeenten en crisispartners. De programma-organisatie staat in nauw contact met Politie Oost-Nederland, Defensie, GGD NOG, Meldkamer Oost-Nederland en de Waterschappen. VNOG is in gesprek met GGD NOG om 'publieke gezondheidszorg' onderdeel te maken van de gezamenlijke plannen. Politie Oost-Nederland stelt een nota op voor de Veiligheidsregio's over de organisatie van Maatschappelijke Weerbaarheid en Militaire Dreiging.

Het programmaplan sluit aan bij landelijke kaders zoals de Landelijke Agenda Crisisbeheersing, de Kamerbrieven over weerbaarheid, en de bestuurlijke opdrachten van het Veiligheidsberaad

en VNG. De gekozen koers richt zich op het versterken van een weerbare en veerkrachtige samenleving, in plaats van het louter reageren op incidenten. Daarbij fungeert het scenario van een geopolitieke dreiging als vliegwiel. Het betreft een bredere en toekomstgerichte visie, met als doel een betere voorbereiding op langdurige en complexe crises.

Centrale elementen in deze programmatistische aanpak zijn: het activeren van de samenleving, het versterken van de samenwerking met crisispartners, en het vergroten van de continuïteit en veerkracht van organisaties, gemeenten, het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen.

Het dagelijks bestuur van VNOG heeft het programmaplan op 28 augustus jl. vastgesteld.

Kernboodschap

Het *Programmaplan Weerbaarheid 2025–2027* biedt een concrete en gestructureerde aanpak voor het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht in de regio Noord- en Oost-Gelderland. Het programmaplan is gebouwd rond vier kernambities, die het fundament onder de gezamenlijke inspanningen binnen VNOG, de regio en de samenwerking met de 22 gemeenten en de inrichting van de programma-organisatie vormen:

- Versterking van de continuïteit van VNOG-bedrijfsorganisatie
- Een robuuste en adaptieve crisisorganisatie
- Een weerbare en veerkrachtige regio
- Versterking van de continuïteit van de 22 gemeenten

Aan de basis van deze ambities ligt de volgende visie van het programma: “Samen bouwen aan een weerbare en veerkrachtige samenleving in onze regio waarin inwoners, gemeenten, veiligheidsregio en crisispartners samen voorbereid zijn op elke crises en verstoringen – met als fundament een krachtige crisisorganisatie, robuuste continuïteit van (vitale) processen en een breed gedragen risicobewustzijn.”

De programmastructuur bestaat uit een stuurgroep, programmateam en thematafels. In de stuurgroep zijn gemeenten (bestuurlijk portefeuillehouder weerbaarheid en Coördinerend Functionaris Gemeenten), GGD en GHOR, en politie (Teamchef) vertegenwoordigd. Hiermee wordt geborgd dat de activiteiten van VNOG en crisispartners op elkaar aansluiten. De stuurgroep wordt voorgezeten door de bestuurlijk portefeuillehouder weerbaarheid.

Elke gemeente wijst een eerste aanspreekpunt weerbaarheid aan, om de onderlinge afstemming en samenwerking te versterken. Ter ondersteuning wordt een regionaal dashboard ontwikkeld, dat inzicht geeft in de voortgang van de bestuursafspraken en in de mate van weerbaarheid per gemeente. Dit dashboard faciliteert transparantie, afstemming tussen gemeenten en VNOG, en verantwoording richting bestuur.

De opzet van de programmastructuur is geënt op de inzichten tijdens de COVID-crisis. De structuur is bewust flexibel ingericht, zodat deze toepasbaar is bij toenemende dreiging of toekomstige crisisscenario's. Bij acute incidenten wordt opgeschaald via de reguliere GRIP-structuur; de programmastructuur kan in die gevallen ondersteunend zijn óf eenvoudig worden geïntegreerd in de crisisstructuur. Ook is bij de inrichting van het programma nadrukkelijk aangesloten bij landelijke structuren op het gebied van weerbaarheid.

VNOG onderkent het belang van versterkte weerbaarheid en prioriteert dit thema, maar voert het programma uit binnen huidige kaders. Daarom moet inzet binnen de bestaande formatie worden geleverd, wat mogelijk leidt tot herprioritering van regulier werk. Trekkers van thematafels

brengen in beeld welke taken hierdoor blijven liggen dan wel later worden opgepakt, om de impact te duiden en keuzes te kunnen maken.

Een nadere toelichting is opgenomen in het *Programmaplan Weerbaarheid 2025-2027* (zie bijlage).

Vervolg

Na besluitvorming over de governance wordt gestart met de verdere uitvoering van het programmaplan. Het MT VNOG neemt hierin het voortouw door de trekkers van de thematafels aan te stellen. Aansluitend vindt een gezamenlijke kick-off plaats, gevolgd door het samenstellen van de thematafels. Iedere thematafel werkt vervolgens de concretisering van de opdrachtformuleringen uit en stellen een bijbehorende tijdslijn op.

De definitieve vaststelling van de Bestuursafspraken Weerbaarheid is voorzien in de vergadering van het AB op 27 november 2025.

De portefeuillehouder weerbaarheid vanuit uw bestuur houdt het algemeen bestuur periodiek op de hoogte van de uitvoering van het programmaplan.

Communicatie

Gemeenten worden geïnformeerd via het CSO en de Coördinerend Functionaris Gemeenten (CFG). Daarnaast wordt er gewerkt aan een strategisch communicatieplan, waarin de kernboodschappen, communicatiemiddelen en planning zijn opgenomen. Dit plan sluit aan bij landelijke initiatieven en publiekscampagnes, zoals 'Denk Vooruit'.

Het te ontwikkelen regionaal dashboard speelt een belangrijke rol in de communicatie over de voortgang en resultaten van het programma en ondersteunt daarmee de verantwoording richting bestuur.

Programmaplan weerbaarheid 2025-2027

Voor een weerbare & veerkrachtige samenleving in Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland

Datum	28 augustus 2025
Versie	Definitief 1.2
Besluitvormingsproces	Stuurgroep weerbaarheid (25 juli 2025) MT VNOG ter instemming (18 augustus 2025) v1.0 DB VNOG ter vaststelling (28 augustus 2025) v1.1 AB VNOG ter informatie (11 september 2025) v1.2
Vertrouwelijkheid	Ontvangers mogen dit document delen met hun vakgenoten en met samenwerkende organisaties in hun netwerk delen, echter niet via openbaar toegankelijke kanalen.

Inhoudsopgave

1	Aanleiding & context	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Regionale opgave	3
1.3	Landelijke opgave	4
1.4	Tijdslijn	6
2	Visie, opdracht en doelstellingen	7
2.1	Visie	7
2.2	Programmaopdracht	7
2.3	Afbakening van het programma	8
2.4	Doelen-inspanningen-netwerk	9
3	Programmastructuur en besluitvorming	11
3.1	Stuurgroep weerbaarheid	11
3.2	Programmateam weerbaarheid	11
3.3	Thematafels	11
3.4	Ondersteuning gemeenten/bevolkingszorg en risico- en crisiscommunicatie	12
3.5	Besluitvorming	12
3.6	Besturing	13
4	Globale planning	15
4.1	Fasering	15
4.2	Planning gemeenten	15
5	Risicomanagement	16
5.1	Kansen	16
5.2	Bedreigingen en risico's	16
6	Samenwerking	18
6.1	Samenwerking gemeenten	18
6.2	Samenwerking tussen veiligheidsregio's	18
6.3	Samenwerking crisispartners	18
7	Communicatie, informatie en middelen	21
7.1	Programma-communicatie	21
7.2	Programma-informatie en informatieveiligheid	21
7.3	Middelen	21
Bijlage	Inventarisatie t.b.v. de scope thematafels:	22
Bijlage	Format startdocument thematafels	25

1 Aanleiding & context

In dit programmaplan staat beschreven hoe 'weerbaarheid' in VNOG wordt georganiseerd (programmastructuur), aan welke thema's en concrete acties en producten wordt gewerkt en hoe wordt samengewerkt met (crisis)partners. Het document is de basis waarop de komende jaren wordt gerapporteerd over de voortgang aan het bestuur, de stuurgroep en andere betrokkenen en belanghebbenden.

1.1 Inleiding

De geopolitieke verhoudingen zijn de afgelopen jaren, en vooral sinds begin dit jaar, sterk veranderd. Dit heeft geleid tot toenemende internationale spanningen. Tegelijkertijd nemen ook andere risico's toe, zoals die door klimaatverandering worden veroorzaakt. Hierdoor is het voorstelbaar geworden dat zich een grootschalige crisis voordoet die zowel een groot gebied treft als ontwrichtende gevolgen heeft voor de samenleving. De stroomstoring op 28 en 29 april in Spanje, Portugal en delen van Frankrijk liet al iets zien van de mogelijke impact van zo'n crisis. Zulke crises worden steeds complexer, langduriger en moeilijker te voorspellen. Denk bijvoorbeeld aan de coronapandemie, de migratiecrisis, de gevolgen van klimaatverandering en de toenemende geopolitieke dreiging. Bij dergelijke crises is de precieze oorzaak minder belangrijk dan de omvang en impact op de samenleving. Die impact kan groot zijn en vraagt om een brede aanpak. De overheid kan dit niet alleen oplossen - het vraagt om inzet van de hele samenleving.

Hoewel er al een basis is gelegd om de weerbaarheid van de samenleving te vergroten is dit nog niet voldoende. Er is extra inspanning nodig om de maatschappij weerbaarder te maken tegen nieuwe crises. Dit vraagt om inzet van iedereen (*whole of society approach*): overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners. Zij dragen allen eigen verantwoordelijkheid om zich voor te bereiden op crises en om preventieve maatregelen te nemen.

Maatschappelijke weerbaarheid is een groot en complex thema: het raakt uiteenlopende portefeuilles binnen de veiligheidsregio's, vraagt om nauwe samenwerking met crisispartners. Om te komen tot samenhangende en concrete resultaten is nu het moment om afspraken te maken over coördinatie, afstemming en verbinding op de betreffende niveaus.

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) heeft van haar algemeen bestuur opdracht gekregen (tevens onderdeel van de concept bestuursafspraken weerbaarheid) om een organisatiestructuur op te zetten voor weerbaarheid & veerkracht, waarbij in ieder geval een informatieknoppunt en ondersteuning gemeenten is meegenomen (themasessie AB VNOG 23 april 2025). Dit programmaplan is de uitwerking van die opdracht.

1.2 Regionale opgave

Op verzoek van het algemeen bestuur VNOG hebben experts van gemeenten en VNOG in het voorjaar van 2025 gezamenlijk nagedacht over het scenario *black-out*. In zogenoemde doorleefsessies is verkend welke acties nodig zijn om ons voor te bereiden op een crisis van deze omvang. De aanbevelingen richten zich met name op de vraagstukken waar gemeenten zich op moeten voorbereiden, het merendeel van de maatregelen is gericht op het vergroten van de weerbaarheid en veerkracht van de samenleving. De Rijksoverheid gaat er van uit dat het bij een grootschalige stroomuitval tot 72 uur kan duren voordat hulpdiensten overal inzetbaar zijn. Gedurende die tijd moeten inwoners zichzelf kunnen redden. Dat vraagt bewustwording, gedragsstimulering en handelingsperspectieven voor zowel individuen als gemeenschappen. De uitkomsten van de doorleefsessies zijn besproken in de themabijeenkomst van het AB op 23 april 2025. Een aantal rode draden uit deze bijeenkomst is dat de daar gepresenteerde actiepuntenlijst (basisniveau voor gemeenten) breed draagvlak heeft en dat regionale afstemming van de gemeentelijke aanpakken als verstandig wordt gezien. Daarom is voorgesteld om bestuurlijke afspraken te maken over: de gewenste inspanningen van elke gemeente, de gewenste resultaten van VNOG en de manier waarop de voortgang gemonitord kan worden.

We zien dat veel partijen, zoals het ministerie van J&V, VNG, Veiligheidsberaad en NCTV zich inzetten op dit onderwerp en het ontwikkelen van kaders voor onder andere gemeenten en veiligheidsregio's. Vooruitlopend op de aangekondigde Kamerbrief (*hoe*-brief) heeft het bestuur van VNOG de wens uitgesproken alvast aan de slag te willen gaan. Tegelijkertijd wil men de wendbaarheid behouden, waar nodig, ons aan kaders aan te passen.

VNOG heeft - als verlengd lokaal bestuur - in algemene zin een wettelijke taak in de voorbereiding op rampen en crises. Gelet op de huidige risico's en dreigingen wil VNOG zich nog beter voorbereiden m.b.t. haar eigen organisatiecontinuïteit en de crisisorganisatie. Naast de aanscherping en uitwerking van een aantal vraagstukken uit het continuïteitsplan VNOG zijn diverse bijeenkomsten en Webinars georganiseerd waarin MT, teamleiders en collega's met het thema weerbaarheid aan de slag zijn gegaan. Waarbij rode draad was het creëren van bewustwording, het gesprek voeren wat je zelf kunt doen en welke vraagstukken er voor de VNOG als organisatie liggen. De opbrengst van al deze sessies zijn geïnventariseerd en verzameld in de bijlage van dit document.

Bestuursafspraken weerbaarheid 2025 VNOG

Regionaal wordt gestreefd naar een uniforme werkwijze, om dubbel werk te voorkomen, om onderlinge samenwerking te bevorderen, en om inwoners een gelijke basis te kunnen bieden. In de voorbereiding en uitvoering ligt een verantwoordelijkheid bij (individuele) gemeenten, de veiligheidsregio en op enkele onderdelen is er sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Deze en andere uitgangspunten zijn vastgelegd in bestuursafspraken weerbaarheid 2025 NOG, inclusief een actielijst voor gemeenten en VNOG.

De bestuursafspraken passen in de context van de te verwachten accentverschuiving in het takenpakket van VNOG (m.b.t. weerbaarheid en brede maatschappelijke continuïteit), het standpunt van het VNOG bestuur om hierop voorlopend alvast mee aan de slag te gaan en de samenwerking tussen veiligheidsregio, gemeenten en andere partners op het gebied van crisisbeheersing en bevolkingszorg te intensiveren. De bestuursafspraken zijn opgesteld op basis van de stand van zaken in de eerste helft van 2025. Het thema weerbaarheid is sterk in ontwikkeling. Relevante nieuwe ontwikkelingen zullen, indien van toepassing, worden verwerkt in de verdere uitwerking van de afspraken.

Op 26 juni 2025 is in de vergadering van het algemeen bestuur het onderwerp weerbaarheid aan de orde geweest, inclusief de concept bestuursafspraken weerbaarheid. Gelet op de tijd-tempo van landelijke ontwikkelingen op het gebied van weerbaarheid en gelet op de interne besluitvorming en draagvlak van gemeenten komen de weerbaarheidsafspraken terug in het algemeen bestuur VNOG van november 2025.

De voorgestelde actiepuntenlijst bevat namelijk een grote diversiteit aan type acties. Het verschilt per gemeente hoe hieraan uitvoering gegeven kan worden, onder meer door de keuzes die gemaakt zijn in het (onder)mandateren van bevoegdheden. Hoe dan ook zal dit in de meeste gemeenten de portefeuille openbare orde en veiligheid overstijgen en raken aan andere portefeuilles binnen het college. Daarom is geadviseerd om in het college de concept bestuursafspraken en actiepuntenlijst te bespreken en eventuele opmerkingen en suggesties bij VNOG bekend te maken.

1.3 Landelijke opgave

Om tot een beschrijving van de regionale opgave te komen is gebruikgemaakt van de inzichten in de ontwikkelingen rondom weerbaarheid en veerkracht en de bijbehorende landelijke opgaven. Hieronder volgt een chronologisch overzicht van de ontwikkelingen:

Bestuursafspraken weerbaarheid NOG (concept):

De burgemeesters van de gemeenten in VNOG overwegende dat:

- a) Door internationale ontwikkelingen we ons bewust zijn geworden van het toenemende risico op een grootschalige crisis met maatschappelijk ontwrichtende effecten;
- b) We reeds (digitale) pogingen zien in Nederland om vitale voorzieningen te ontwrichten;
- c) Maatschappelijk ontwrichtende effecten ook kunnen ontstaan door klimaat gerelateerde incidenten (zoals het hoogwater in Limburg in 2023) of gezondheidscrisis (COVID-crisis 2020-2022);
- d) De overheid niet gelijk in staat kan zijn om bij een dergelijke crisis op (boven)regionale of landelijke schaal hulpverlening tot stand te brengen;
- e) De Rijksoverheid inwoners oproept om voor de eerste 72 uren een noodpakket beschikbaar te hebben;
- f) We onze eigen organisatie en die van VNOG beter willen voorbereiden op inzet in een dergelijke crisis;
- g) Wij de urgentie voelen om onze inwoners bewust te maken van de risico's en hen handelingsperspectieven te bieden;
- h) We zien dat vele partijen, zoals het ministerie van J&V, VNG, Veiligheidsberaad en NCTV zich bezig houden met dit onderwerp en het ontwikkelen van kaders voor onder andere gemeenten en veiligheidsregio's;
- i) We niet willen afwachten en veel kansen zien om aan de slag te gaan zonder de wendbaarheid te verliezen ons aan eventuele kaders aan te passen als die voor ons gaan gelden;
- j) We regionaal een gelijke aanpak willen om dubbel werk te voorkomen, om elkaar te kunnen helpen bij de voortgang en om onze inwoners een gelijke basis te kunnen bieden;
- k) Elk van onze gemeenten daarin een eigen verantwoordelijkheid heeft.

Q1 2024: Landelijke agenda Crisisbeheersing

De Minister van J&V stelt, in samenwerking met het Veiligheidsberaad, de Landelijke agenda Crisisbeheersing (LaC) vast. Hierin zijn 3 ambities genoemd:

1. Versterken voorbereiding en paraatheid;
2. Versterken van een weerbare samenleving;
3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit.

Pijler 2 richt zich op de versterking van een weerbare samenleving. Dit doen we door: het versterken van de reeds aanwezige maatschappelijke veerkracht; het onderhouden van het netwerk van vitale aanbieders; inzicht geven in wat de overheid wel en niet kan bieden tijdens crises, en het in toenemende mate betrekken van de samenleving bij besluitvorming in crisissituaties.

Q2 2024: Landelijk programma Maatschappelijke Weerbaarheid en Veerkracht

Na een verkenning is vervolg gegeven aan ambitie 2 van de Landelijke agenda Crisisbeheersing. In het landelijke programma Maatschappelijke Weerbaarheid en Veerkracht (NIPV in opdracht van de Vakraad RCB) zijn vijf thematische aandachtspunten) geformuleerd:

- Veiligheid (acute hulpverlening: redden, evacueren en schuilen)
- Basisbehoeften (Bevolkingszorg: dak, bad, bed, brood, breedband)
- Welzijn (Nafase en Herstel: financieel-sociaal-psychisch-medisch-erkenning)
- Gezondheid (opgeschaalde medische en psychosociale zorg)
- Continuïteit van de Samenleving (vitale processen en diensten)

Q4 2024: Kamerbrief weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen (wat-brief)

In de loop van 2024 is de geopolitieke dreiging toegenomen, mede als gevolg van de aanhoudende oorlog in Oekraïne. Op 6 december 2024 stuurde de Minister van JenV een Kamerbrief over de toenemende dreiging van militaire en hybride aanvallen, zoals cyberoperaties, spionage en sabotage. In deze brief wordt toegelicht wat een weerbare samenleving inhoudt en welke opgaven nodig zijn om deze weerbaarheid te versterken, via twee sporen: een weerbare maatschappij en militaire paraatheid.

De weerbaarheidsopgave wordt uiteengezet aan de hand van vier pijlers:

1. Het beschermen van vitale en andere essentiële processen in de samenleving;
2. Een parate en veerkrachtige samenleving;
3. Het waarborgen van de Nederlandse democratie, rechtsstaat en het functioneren van de overheid;
4. Een weerbare en robuuste economie.

De bestuurders en veiligheidsregio's richten zich met name op de uitvoering van pijler 2: waarbij in de Weerbaarheidsopgave een uitwerkingsrichting is meegegeven.

Q4 2024: Brief NCTV aan burgemeesters

Op 6 december 2024 heeft NCTV een brief aan alle burgemeesters gestuurd waarin wordt opgeroepen een rol te vervullen in het weerbaarder maken van Nederland. Iedereen is nodig bij de weerbaarheidsopgave: regionale en lokale overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisatie en burgers. Hierbij wordt verwezen naar de gesprekstool van de NCTV en landelijke communicatie-aanpak.

Q4 2024: Opdracht aan veiligheidsregio's

Op 13 december 2024 is in een overleg van het Veiligheidsberaad de RCDV gevraagd een aantal thema's op te pakken in relatie tot Weerbare Samenleving. Daarbij is onder meer verwezen naar het vaststellen van een haalbaar basisniveau van 'weerbaarheid' voor veiligheidsregio's, het uitwisselen van best practices tussen regio's en het doen van onderzoek naar noodsteunpunten.

Q1 2025: Opgave VNG Weerbare Samenleving

Op 6 februari heeft VNG de opdracht gekregen om, ten behoeve van de gemeenten, overzicht, structuur en perspectief te bieden op verschillende onderdelen van het weerbaarder en veerkrachtiger maken van de samenleving. Dit omvat onderzoek doen naar een realistisch en gewenst basisniveau; het in kaart brengen van minder zelfredzame groepen en het verkennen van mogelijkheden om weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau te versterken.

Q3 2025: Kamerbrief Maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid tegen militaire en hybride dreigingen (proces-brief)

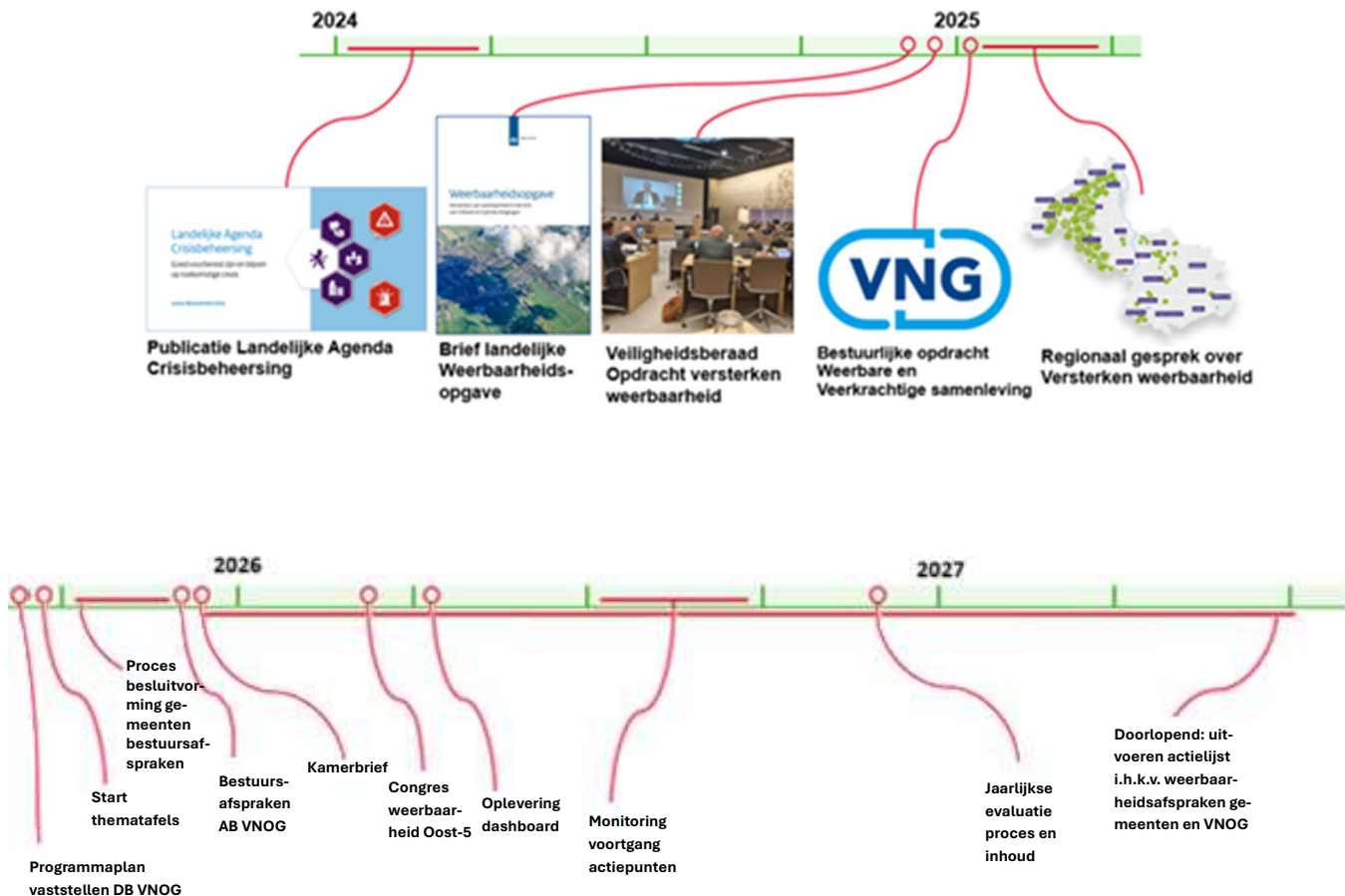
Op 11 juli 2025 is een Kamerbrief verstuurd over de voortgang op het gebied van weerbaarheid. Geconstateerd wordt dat de geopolitieke situatie sterk verandert en de hybride bedreiging groeit. De weerbaarheidsopgave is complex en raakt de hele samenleving. Het opbouwen van kennis en capaciteiten kost tijd, waardoor meer tijd nodig is om tot concrete beleidsinzet te komen. De Kamer ontvangt daarom in het najaar een uitgebreidere brief met vervolgstappen, die worden ingepast binnen de bestaande begrotingskaders en reguliere financiële besluitvorming. Daarnaast wordt aangegeven dat in het najaar van 2025 een meerjarige publiekscampagne start.

Q4 2025: Kamerbrief Maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid tegen militaire en hybride dreigingen (hoe-brief)

In het najaar van 2025 volgt een uitgebreide Kamerbrief - de zogeheten 'hoe-brief' - met daarin de eerste concrete beleidsinzet en vervolgstappen van het kabinet om de weerbaarheid te vergroten. VNOG volgt nauwgezet wat dit gaat betekenen voor het werk van de veiligheidsregio's en haar partners.

1.4 Tijdlijn

Onderstaande tijdlijn geeft een overzicht van de documenten en bestuurlijke bijeenkomsten die richting hebben gegeven aan de inhoud van de weerbare samenleving. Zie paragraaf 4.4 voor een globale programmaplaning

2 Visie, opdracht en doelstellingen

2.1 Visie

Samen bouwen aan een weerbare en veerkrachtige samenleving in onze regio waarin inwoners, gemeenten, veiligheidsregio en crisispartners samen voorbereid zijn op elke crises en verstoringen – met als fundament een krachtige crisisorganisatie, robuuste continuïteit van (vitale) processen en een breed gedragen risicobewustzijn.

In de visie staat samenwerking centraal: tussen VNOG, de inliggende gemeenten, crisispartners en de samenleving. Door te investeren in continuïteit van bedrijfsvoering en crisisprocessen, versterken we onze eigen slagkracht. Tegelijkertijd bouwen we aan een samenleving die zich bewust is van risico's, samenredzaam is en weet waar en hoe steun te vinden in tijden van nood.

Weerbaarheid: *Het incasseringsvermogen van inwoners en bedrijfsleven in crisissituaties, voor en tijdens een crisis.* Weerbaarheid zorgt er dan voor dat de samenleving of een organisatie kan blijven functioneren en de impact van de crisis kan beperken.

Veerkracht: *Het vermogen van inwoners en bedrijfsleven om na een crisis weer adequaat te kunnen functioneren.* Veerkracht zorgt er dan voor dat de samenleving of organisaties na een crisis snel kunnen herstellen en terug kunnen keren naar de 'normale' situatie of naar een door de crisis gecreëerde nieuwe situatie

2.2 Programmaopdracht

De visie sluit aan op vier kernambities (die samen de programmaopdracht vormen):

1. **Versterking van de continuïteit van de bedrijfsorganisatie van de VNOG** – zodat de organisatie haar cruciale functies onder alle omstandigheden kan blijven uitvoeren.
2. **Een robuuste en adaptieve crisisorganisatie** – die snel en effectief kan reageren op uiteenlopende crisissituaties
3. **Een weerbare en veerkrachtige regio** – waar inwoners, publieke en private netwerkpartners risicobewust, zelf- en samenredzaam zijn en indien nodig ondersteund worden, bijvoorbeeld via Noodsteunpunten.
4. **Versterking van de continuïteit van de 22 gemeenten** – coördineren en ondersteunen van gemeenten op het gebied van de continuïteit van de gemeentelijke (crisis)organisatie.

De uitgangspunten bij het uitvoeren van dit programma zijn als volgt:

- Het programma gaat in de eerste fase van het worstcasescenario van een langdurige 'black-out' uit: een uitval van stroom- en communicatievoorzieningen gedurende 72 uur in grote delen van Nederland. Dit scenario sluit aan bij een referentiekader van geopolitieke en militaire dreiging en past binnen een *all-hazard* benadering, voor het versterken van weerbaarheid (zie schema). Het gekozen scenario is in lijn met de koers die onder andere door de VNOG is ingezet tijdens de gemeentelijke doorleefsessies en sluit aan bij de werkwijze van andere veiligheidsregio's, Defensie en politie. Daarnaast haakt het in op het onderzoek van Inspectie Justitie en Veiligheid over de voorbereidheid van veiligheidsregio's op stroomuitval. Het biedt crisispartners de ruimte om in eerste instantie de weerbaarheid van hun eigen organisatie op orde te brengen. In een vervolgfase kan worden aangesloten op andere scenario's, bijvoorbeeld uit het regionaal risicoprofiel.
- Het programma sluit aan bij landelijke kaders; Rijksbrieven; bestuurlijke opdrachten van het Veiligheidsbeeraad en de VNG en lokale initiatieven.
- Het programma bouwt zoveel mogelijk voort op bestaande en reguliere processen, structuren en netwerken. We bereiden realistisch voor, zonder te overorganiseren. Het programma geeft invulling in een fase die wordt gekenmerkt door 'doen'.

Overige mogelijke effecten hybride dreiging:

- Langdurige uitval stroom, internet en betalingsverkeer.
- Verstoring water- en voedselvoorziening.
- Zorg en opvang van gewonden, evacuatie en vluchtelingenstroom.
- Sociale instabiliteit (desinformatiecampagnes).
- Druk op logistiek en transport (doorvoer van troepen en militaire materieel).
- Verdringing op inzet van mensen en middelen.

De bredere context van de programmaopdracht

Bestuurlijk Nederland werkt aan een gezamenlijk opgave, vanuit verschillende invalshoeken. De 7 "Baseline Requirements" van NATO: zet in op de continuïteit van basisvoorzieningen zoals voedsel, water, energie en communicatie en het om kunnen gaan met grote aantallen slachtoffers en massale verplaatsingen van burgers. De Nederlandse overheid werkt aan het verhogen van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht tegen verschillende dreigingen en risico's. Hoewel er geen specifieke scenario's worden genoemd, richt de overheid zich op het voorbereiden van de samenleving op een breed scala aan potentiële bedreigingen voor de nationale veiligheid. Deze omvatten: militaire- en hybride dreigingen; pandemieën, catastrofale overstromingen; terroristische aanslagen; invasie door een vijandige staat en verstoring vitale processen. De weerbaarheidsopgave van de Rijksoverheid bestaat uit twee hoofdcomponenten: maatschappelijke weerbaarheid en militaire paraatheid.

De veiligheidsregio heeft in haar taakuitvoering, zowel een verbinding met het landelijk programma weerbaarheid en veerkracht (NIPV), het Veiligheidsberaad (RCDV, vakraden etc.) als een verbinding door bevolkingszorg met de VNG. Recent zijn de bestuurlijke opdrachten vastgesteld bij het Veiligheidsberaad en de VNG, zie onderstaand schema.

NAVO (7 basis vereisten)	Rijksoverheid	NIPV (programma MWenV)	Veiligheidsberaad	VNG
1. Continuïteit overheid en kritieke overheidsdiensten 2. Veerkrachtige energievoorziening 3. Effectief omgaan met ongecontroleerde verplaatsing van mensen 4. Veerkrachtige voedsel- en watervoorraden 5. Vermogen om te gaan met massaslachtoffers 6. Veerkrachtige civiele communicatiesystemen 7. Veerkrachtig civiele transportsystemen	Maatschappelijke weerbaarheid 1. Beschermen vitale en andere belangrijke processen 2. Parate en veerkrachtige samenleving 3. Overeind houden democratie, rechtsstaat en overheid 4. Een weerbare economie Militaire paraatheid 1. Verdedigen eigen en bondgenootschappelijk grondgebied 2. Waarborgen civiele ondersteuning aan krijgsmacht	Maatschappelijke behoeftes 1. Veiligheid 2. Gezondheid 3. Basisbehoeften 4. Welzijn, nafase en herstel 5. Continuïteit maatschappij	1. Onderzoek basisniveau aanpak weerbaarheid 2. Vaststellen set van scenario's voor preparatie 3. Welke informatiedeling voor preparatie 4. Wijze van uitwisselen best practices veiligheidsregio's 5. Verkenning brandweerpunten als noodsteunpunten	1. Onderzoek basisniveau aanpak weerbaarheid 2. Onderzoek versterken weerbaarheid op lokaal niveau (gemeenten) 3. Zicht op kwetsbaarheden (burgers en voorzieningen) 4. Verkenning naar in beeld brengen netwerken 5. Uitwisselen kennis en good practices gemeenten 6. Verkenning inzet herkenningpunten als noodsteunpunten 7. Onderzoek mogelijk ontbreken handelingsperspectief

2.3 Afbakening van het programma

- Het programma richt zich op het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht binnen VNOG en heeft een looptijd van 2025 tot en met 2027. De initiële looptijd bedraagt één jaar; jaarlijks wordt het programma geëvalueerd op inhoud, voortgang en proces, met het oog op verlenging. Bij eventuele opschaling of crisissituaties wordt de uitvoering overgedragen aan de operationele organisatie.

- Het programma richt zich op het uitvoeren van de regionale opgave van de gemeentelijke bestuursafspraken en binnen de thematafels, het verbinden van initiatieven en netwerken binnen de veiligheidsregio en de ondersteuning en coördinatie van gemeenten en partners bij gezamenlijke opgaven.
- Het programma gaat zelf niet over de uitvoering van actiepunten van gemeenten of andere partners. VNOG kan hierin wel faciliteren door ondersteuning, coördinatie en inzicht te bieden, maar blijft op programmaniveau verantwoordelijk voor de samenhang en richting van de gezamenlijke inspanningen.

Te realiseren resultaten:

1. Opleveren van een **organisatiestructuur weerbaarheid**, met borging van de ondersteuning van gemeenten/bevolkingszorg en borging van de samenwerking tussen veiligheidsregio met het Rijk, landelijke partners en (crisis)partners.
2. **Inzicht in de voortgang op het thema weerbaarheid en veerkracht van gemeenten en veiligheidsregio wordt verkregen via een op te leveren regionaal dashboard**, waarin de ontwikkeling wordt afgezet tegen de vastgestelde bestuursafspraken en de afgesproken basisniveaus weerbaarheid voor gemeenten en veiligheidsregio's.
3. **Regionale preparatie op dreigingsscenario's**, LCP-MD en ontwikkelingen defensie.
4. **Risicocommunicatie en bewustwording** rondom weerbaarheid, richting inwoners, gemeenten (o.a. raden, colleges, ambtelijk) en partners. Bij voorkeur onderbouwd, meetbaar en gedragswetenschappelijk ingestoken.
5. **Noodsteunpunten**. Denk aan: de regionale uitwerking van een netwerk aan noodsteunpunten en coördinatiepunten, coördinatie hiervan en ondersteuning hierbij aan gemeenten.
6. **Bij opschaling**: overdracht aan de operationele crisisorganisatie.

Regionaal dashboard weerbaarheid

Na de beoogde definitieve vaststelling in het AB van november 2025, is VNOG voornemens een dashboard in te richten waar gemeenten de voortgang op de actiepunten, zoals vastgelegd in de bestuursafspraken kunnen bijhouden t.b.v. gezamenlijke monitoring. Het ligt voor de hand om ook een dashboard te ontwikkelen om de voortgang van de activiteiten in de thematafels van de VNOG te bouwen en te gebruiken voor de rapportage door VNOG op haar eigen actiepunten. De verwachting is dat het AB VNOG in november de Coördinerend Functionaris Gemeenten (CFG) (ex art. 36 Wvr) verzoekt de monitoring op voortgang van de bestuurlijke afspraken uit te voeren. Voor het VNOG-deel fungeert het hoofd Risico- en Crisisbeheersing als ambtelijk opdrachtnemer.

Landelijke kaders m.b.t. noodsteunpunten in ontwikkeling

VNG en het Veiligheidsberaad hebben afgesproken het concept van 'noodsteunpunten' te verkennen. Het doel is om samen een landelijk dekkend netwerk op te zetten, met een integrale aanpak van veiligheidsregio's en gemeenten. In mei 2025 verscheen de landelijke notitie *Maatstaf noodsteunpunten*, die uitgaat van een structuur met Coördinatiepunten (C-NSP), zoals brandweerkazernes, en Lokale Noodsteunpunten (L-NSP), zoals wijkcentra, dorpshuizen of gebedshuizen. Samen vormen zij één stelsel, met duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. De maatstaf sluit aan bij bestaande juridische kaders: veiligheidsregio's richten zich op crisisbeheersing, informatievoorziening en meldkamerverbinding op C-NSP's, terwijl gemeenten verantwoordelijk zijn voor bevolkingszorg op L-NSP's. Lokale noodsteunpunten kunnen aanvullend inspelen op veranderende behoeften tijdens crises, zoals het faciliteren van maatschappelijke initiatieven of ondersteuning van kwetsbaren. Hoewel dit denken helpt bij het afbakenen van verantwoordelijkheden, kent het huidige juridisch kader nog geen expliciete plek voor noodsteunpunten. Verdere uitwerking is nodig om onduidelijkheden bij overlappende of ontbrekende verantwoordelijkheden te adresseren.

Op 6 oktober 2025 wordt een voorstel voor een pilotfase, inclusief financiële paragraaf, m.b.t. de noodsteunpunten besproken in het Veiligheidsberaad, in gesprek van het met de Minister JenV.

In navolging van de landelijke maatstaf noodsteunpunten wordt gewerkt aan een landelijke handreiking voor gemeenten en veiligheidsregio's. De organisatorische invulling binnen de regio is op dit moment nog in ontwikkeling en zal in een volgende fase nader worden uitgewerkt in overleg met betrokken partijen, zowel intern (o.a. VSP, brandweer, GHOR, CB) als met crisispartners.

2.4 Doelen-inspanningen-netwerk

De visie op een weerbare en veerkrachtige samenleving is vertaald naar vier kernambities die richting geven aan het programma. Deze ambities vormen de basis voor gerichte doelen en inspanningen binnen de organisatie, de regio en in samenwerking met gemeenten. Onderstaand schema laat zien hoe de visie zich concreet vertaalt naar structurele opgaven en acties.

3 Programmastructuur en besluitvorming

De opdracht aan VNOG is het opzetten van een organisatiestructuur voor weerbaarheid en veerkracht, met daarin in elk geval een informatieknooppunt en ondersteuning voor gemeenten (themasessie AB, 23 april 2025). De structuur moet eenvoudig kunnen opschalen van een reguliere naar een crisissituatie, en sluit aan bij landelijke structuren. Daarbij wordt voortgebouwd op de lessen en ervaringen uit de COVID-crisis.

3.1 Stuurgroep weerbaarheid

- **Samenstelling:** mw. Bronsvorst (bestuurlijk pfh. Weerbaarheid), dhr. Kransen (dir. VNOG), mw. Stouten (CFG), Mw. Kats (afd.hoofd RCB), dhr. Strotmann (afd.hoofd Brandweezorg), dhr. Weir (afd.hoofd Bedrijfsvoering), mw. Otten (teamleider communicatie), dhr. Fidler (hoofd GHOR), dhr. Rouw (teamchef politie), liaison GGD NOG, dhr. Starke (bestuursadviseur, secretaris), (Jimmy Korswagen) programmacoördinator.
- **Opdrachtformulering:** op 6 februari 2025 is in het dagelijks bestuur besloten het onderwerp 'Weerbare en Veerkrachtige Samenleving' als bestuurlijke portefeuille te benoemen. De bestuurlijke portefeuille 'Weerbare en Veerkrachtige Samenleving' is gekoppeld aan de portefeuille Crisisbeheersing en Bevolkingszorg. De portefeuillehouder heeft de volgende opdracht: Coördineer de taken van VNOG voor het versterken van een weerbare en veerkrachtige samenleving en verbind de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen op het gebied van een weerbare en veerkrachtige samenleving met elkaar, met als doel het delen van kennis tussen de 22 gemeenten en VNOG; dit alles binnen de nationale context geschetst door kabinet, Veiligheidsberaad en VNG.
- **Taken:** In de 'koude' fase werken aan beeldvorming op de landelijke en bestuurlijke ontwikkelingen op dit thema. Monitoren van de voortgang en samenwerking van de thematafels binnen de VNOG en monitoren van de gemeentelijke ontwikkelingen en de samenwerking gemeenten/VNOG. Adresseren van thema's via de stuurgroep richting de taakvelden.
- Het afdelingshoofd RCB treedt op als verantwoordelijk opdrachtnemer voor het VNOG-deel en brengt het MT VNOG regelmatig op de hoogte van de voortgang. De CFG treedt op als ambtelijk opdrachtnemer richting gemeenten/bevolkingszorg en brengt het CSO en gemeentesecretarissen op de hoogte van de voortgang. Het bestuur van de VNOG wordt geïnformeerd door de bestuurlijk portefeuillehouder.
- **Opschaling:** In de 'warme' fase draagt de stuurgroep haar taken over aan de voorzitter van het RBT van de veiligheidsregio.

3.2 Programmteam weerbaarheid

- **Samenstelling:** programmacoördinator, programmasecretaris, trekkers thematafels en secretariële ondersteuning.
- **Opdrachtformulering:** Het programmteam is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing en coördinatie van het programma.
- **Taken:** het ondersteunen en adviseren van de 'ambtelijk opdrachtgever veiligheidsregio' in de stuurgroep. Het team zorgt voor de voortgang, samenhang en afstemming tussen de thematafels, bereidt in afstemming met de bestuursadviseur stukken van de stuurgroep voor en borgt de kwaliteit van de inhoudelijke en procesmatige uitvoering. In nauwe samenwerking met de trekkers van de thematafels faciliteert het programmteam de ontwikkeling van de thema's en bewaakt het de realisatie van de programmadoelen. Het programmteam vormt de informatiespil tussen landelijke, regionale en lokale initiatieven. De programmacoördinator is het ambtelijk aanspreekpunt voor andere veiligheidsregio's op het gebied van weerbaarheid en veerkracht om uniformiteit en kennisuitwisseling te stimuleren.
- **Opschaling:** In de warme fase gaat deze rol over naar de Operationeel Leider. In de warme fase gaat de rol van het programmteam over naar de operationeel leider (optionele invulling: tijdens de COVID-crisis is een 'dedicated' OL aangewezen). Bij opschaling vallen thematafels als zijnde actiecentra onder het ROT.

3.3 Thematafels

Een thematafel is een gestructureerd overlegplatform binnen het programma Weerbaarheid, waarin verschillende (interne) betrokkenen samenkomen om (deel)projecten, initiatieven en reguliere activiteiten die onder één weerbaarheidsthema vallen, te bundelen, af te stemmen en strategisch/tactisch/operationeel verder te brengen. De thematafels definiëren de opdracht van de thematafel, inclusief de prioritering en het te volgen tijdspad en leggen deze voor aan de stuurgroep. Het format en de inhoudelijk input voor de opdrachtformulering staan in de bijlagen.

Kenmerken thematafel:

- Thema-gebonden: Gericht op een specifiek onderwerp binnen het bredere programma;

- Samenstelling: een thematafel kan bestaan uit deelnemers uit de eigenafdeling en uit deelnemers vanuit andere afdelingen of organisaties;
- De thematafel zorgt voor structureel overleg en informatie-uitwisseling tussen betrokkenen binnen de thematafel, zodat activiteiten op elkaar aansluiten, dubbel werk wordt voorkomen en gezamenlijke initiatieven elkaar versterken.
- Strategisch en uitvoerend: Er kunnen zowel beleidsmatige als operationele aspecten besproken worden, daarom kan per thema verschillende inhoudsdeskundigen worden ingezet.;
- Dynamisch karakter: De samenstelling en inhoud kunnen evolueren afhankelijk van voortgang, nieuwe risico's of behoeften;
- Elke thematafel heeft een trekker/aanjager. Om integraliteit en onderlinge afstemming te waarborgen, komen deze trekkers en de programmacoördinator regelmatig bijeen voor afstemming en coördinatie. De thematafels koppelen voortgang en knelpunten terug via de programmacoördinator aan de twee ambtelijke opdrachtneemsters in de stuurgroep.
- Nieuwe of extra thematafels kunnen worden ingericht wanneer een project vraagt om dergelijke aansturing zoals rondom de organisatie van Noodsteunpunten.
- Bij opschaling: thematafels kunnen een rol krijgen als regionaal actiecentrum in de crisisstructuur, zoals bij COVID-bestrijding. Daarbij kunnen thematafels worden samengevoegd tot een thematisch actiecentrum, kunnen thematafels (deels) komen te vervallen of in de lijnorganisatie worden voortgezet, afhankelijk van de benodigde inzet.

3.4 Ondersteuning gemeenten/bevolkingszorg en risico- en crisiscommunicatie

De CFG is, op grond van artikel 36 Wv, belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. Vanuit die hoedanigheid houdt de CFG overzicht op de activiteiten van de 22 gemeenten voor het onderwerp weerbaarheid en het uitvoeren van de activiteitenlijst. De CFG spreekt vanuit haar rol de gemeenten hierop aan en informeert het CSO en het algemeen bestuur VNOG hierover.

Om dit praktisch te organiseren wijst iedere gemeente een eerste aanspreekpunt weerbaarheid aan. Vanuit het Bureau Bevolkingszorg en een Regionaal Actiecentrum Communicatie (RAC) van VNOG kunnen ondersteunende rollen worden ingevuld om de samenwerking tussen de 22 gemeenten te bevorderen. Ook kan informatie verzameld worden om de CFG op de hoogte te houden van de voortgang. Denk aan de volgende werkzaamheden vanuit het Bureau Bevolkingszorg, waarbij de uitwerking plaatsvindt in de thematafel Bevolkingszorg:

- Faciliteren van een platform waar de gemeenten hun ervaringen kunnen delen en kunnen zoeken naar slimme samenwerkingsmogelijkheden (in aanvulling op het VNG-aanbod);
- Inzichtelijk ontsluiten van informatie over de voortgang van de werkzaamheden (actielijst) van de 22 gemeenten voor het thema weerbaarheid;
- CFG, via het CSO, op de hoogte houden van de voortgang;
- Adviseren over de continuïteit van de operationele crisisorganisatie van Bevolkingszorg (expertteams in de warme fase);
- Organiseren loket waar vragen van burgers en gemeenten centraal binnenkomen.

Vanuit het Regionaal Actiecentrum Communicatie kan het volgende verwacht worden, waarbij de uitwerking plaatsvindt in de thematafel Risico- en Crisiscommunicatie:

- Coördinatie/aanpak communicatie (in nauwe samenwerking met relevante partners)
- Ontwikkelen van communicatiemiddelen, zowel risico- als crisiscommunicatiemiddelen
- Perswoordvoering en afstemming woordvoeringslijnen
- Omgevingsanalyses
- Q&A's
- Actueel houden LCMS pagina communicatie

3.5 Besluitvorming

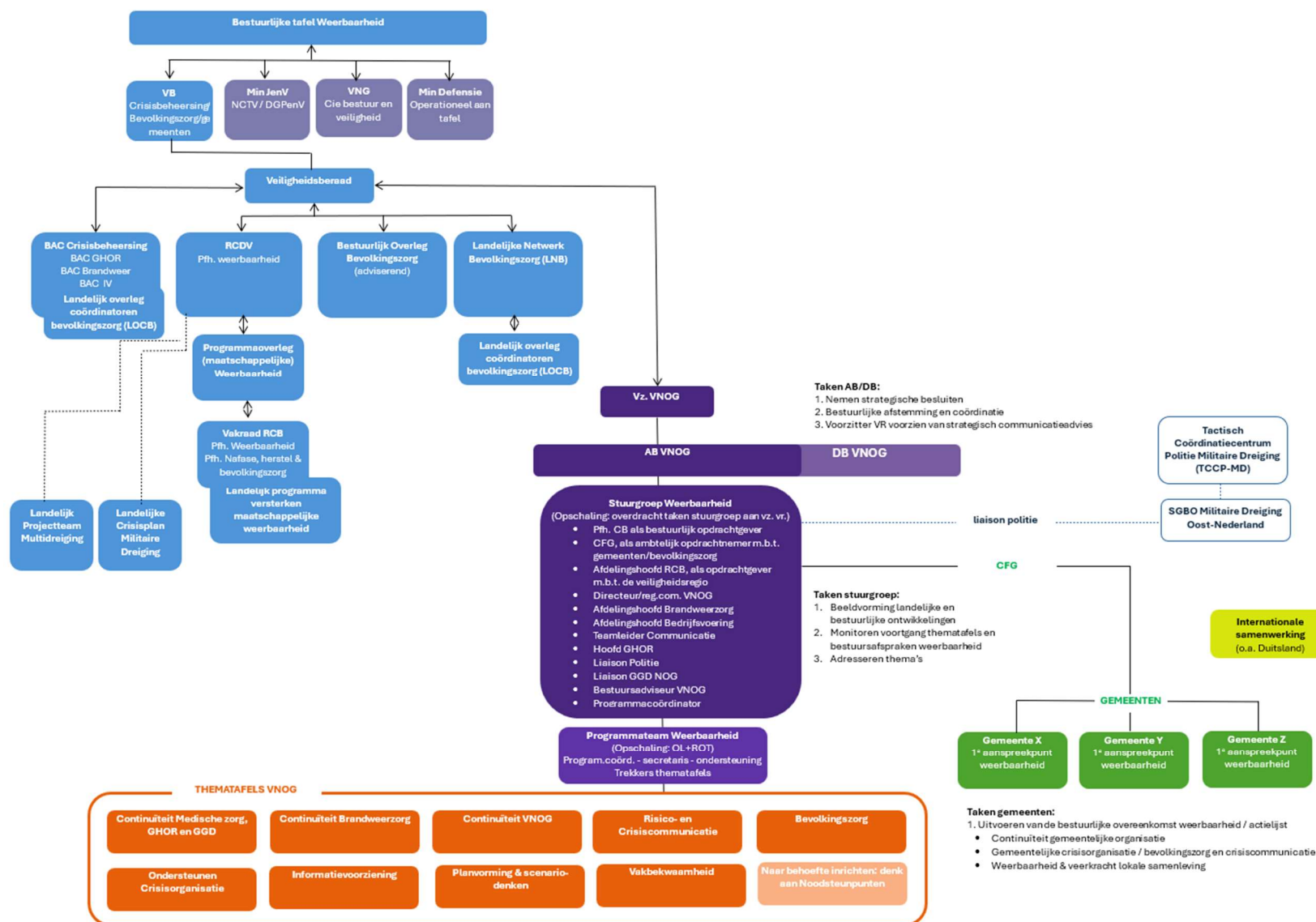
- Mandaat programma: (lijn)verantwoordelijkheden worden niet overgenomen. Dit geldt zowel voor VNOG, gemeenten en partners. In het programma worden (voor)genomen besluiten gedeeld (door derden genomen) en tactische besluiten genomen;
- Besluitvorming VNOG geschiedt via de reguliere besluitvormingsroute: MT-DB-AB;
- In (acute) opgeschaalde crisissituaties verloopt besluitvorming via de reguliere opschalingsstructuren. Bij langdurige crisissituaties of die zich 'opstapelen' en een starttrigger min of meer kan worden voorzien, kan de programmastructuur ondersteunend zijn aan de operationele organisatie.

3.6 Besturing

Sturing op het programma is noodzakelijk om de doelstellingen, resultaten en planning te bewaken en behalen en om te kunnen bijsturen waar nodig. Besturing vindt plaats vanuit de lijnorganisatie, stuurgroep en het programmateam. Het programma stuurt op samenhang en resultaat, zonder verantwoordelijkheden van afzonderlijke partijen over te nemen.

- Sturen op resultaten: De thematafels werken aan hun eigen doelstellingen en planning. Uitkomsten worden gemonitord in het regionale dashboard weerbaarheid en voortgangsrapportages. Daarnaast neemt VNOG dit onderwerp mee in de reguliere P&C-cyclus;
- Verbinding met het bestuur: Sturing op het programma ligt voor het deel van de veiligheidsregio bij de bestuurlijk opdrachtnemer en voor het gemeentelijkdeel/bevolkingszorg bij de CFG. Vanuit die rol nemen zij deel aan de stuurgroep weerbaarheid. De pfh. Weerbaarheid in het bestuur VNOG vormt het bestuurlijk aanspreekpunt in het bestuur van de veiligheidsregio;
- Frequentie terugkoppeling van (tussentijdse) resultaten richting stuurgroep, intern in de organisatie en naar partners.
- Jaarlijkse evaluatie op inhoud en proces.

Schema: weergave van landelijke- en regionale structuur m.b.t. weerbaarheid d.d. 12 augustus 2025.

4 Globale planning

Het programmaplan wordt na besluitvorming (DB augustus 2025) gefaseerd uitgevoerd. Een gedetailleerde uitwerking van de planning volgt na het bepalen van de opdrachten en onderliggende planning van de thematafels.

4.1 Fasering

Opbouwfase (2024-november 2025)

- Bewustwording creëren. Bestuur VNOG, gemeenteraden, webinar gemeenteraadsleden (12 mei 2025), presentaties, CSO (11 juni), colleges/MT gemeenten;
- Ambtelijke bewustwording en activatie, binnen afdelingen VNOG en teams, ROOV;
- Beeldvorming: ontwikkelingen volgen binnen diverse landelijke ambtelijke en bestuurlijke gremia. Opleveren landschapsschets;
- Organiseren intern draagvlak en samenwerking crisispartners;
- Instellen stuurgroep weerbaarheid (voorheen de projectgroep weerbaarheid);
- Kennisdeling regio's, meedoen in landelijke gremia zoals VNG, NIPV, landelijk programma weerbaarheid, maatstaven noodsteunpunten, NCTV i.v.m. communicatie;
- Kennisuitwisseling VR Groningen;
- Besluitvorming programmaplan MT (18 augustus 2025);
- Aanstellen trekkers thematafels, prioritering en tijdlijn;
- Besluitvorming programmaplan DB VNOG (28 augustus 2025);
- Interne besluitvorming bestuursafspraken weerbaarheid gemeenten (juli 2025- november 2025);
- Aanstellen aanspreekpunten weerbaarheid gemeenten;
- DB VNOG bestuursafspraken weerbaarheid (13 november 2025);
- AB VNOG ter besluitvorming bestuursafspraken weerbaarheid (27 november 2025);

Effectuering

- Start thematafels VNOG (september-november 2025);
- Uitvoeren bestuursafspraken gemeenten/VNOG en uitvoeren van (deel)projecten, activiteiten en acties (nov. 2025-Q2 2027);
- Bijeenkomst/congres weerbaarheid Oost-5 (voorjaar 2026);
- Maandelijks: afstemming stuurgroep weerbaarheid;
- Maandelijks: afstemming programmateam;
- Halfjaarlijks monitoring voortgang gemeenten via dashboard/aanspreekpunt gemeente;
- Opleveren dashboard en meetmoment/rapportage via dashboard (voorjaar 2026).

Doorontwikkeling, afbouwfase of overdracht

- Adviseren over opschaling bij toenemende dreiging of escalatie;
- Jaarlijks evaluatiemoment (zomer 2026);
- Opstarten doorontwikkeling of overdragen aan de reguliere lijnorganisatie;
- Eindevaluatie.

4.2 Planning gemeenten

De planning van de gemeenten is separaat vastgelegd in de 'bestuursafspraken weerbaarheid' en loopt van Q1 2026 tot en met Q2 2027. In het AB VNOG 26 juni 2025 is gevraagd om prioritering, gezien beperkte ambtelijke capaciteit. Er is rekening gehouden met fasering in het voorstel. De doorlooptijd is flexibel, dat is een bestuurlijke keuze. De fasering in het voorstel is op basis van prioritering gedaan.

5 Risicomanagement

Een aantal bedreigingen en risico's kunnen van invloed zijn op de ontwikkeling en uitvoering van het programma. Hier wordt rekening mee gehouden en waar mogelijk wordt dit (vroegtijdig) ondervangen. Risicomanagement is onderdeel van de voortgangsrapportages.

5.1 Kansen

De volgende kansen zijn inzichtelijk gemaakt:

1. VNOG en gemeenten hebben afgelopen jaren veel ervaring en expertise ontwikkeld in verschillende langdurige crises. De bestaande krachtige samenwerkingen kunnen worden ingezet om weerbaarheid te versterken;
2. Met de bestuursafspraken weerbaarheid en de uitvoering van dit programma wordt de basis gelegd voor een overeenkomstige regionale aanpak en fasering in de verdere voorbereiding op een grootschalige, langdurige crisis. Eerdere incidenten maken duidelijk dat onze inwoners creatief en mobiel zijn om schaarste voor zichzelf op te lossen. Afstemming voorkomt dat er (te veel) mobiliteit ontstaat en de druk op voorzieningen die in gemeenten worden georganiseerd te groot wordt;
3. De bereidheid van organisaties om op het onderliggende thema samen te werken is groot, dat blijkt o.a. uit projecten zoals Whole of Society van Regio Stedendriehoek, platform WeerbaarNL, de Infra Capacity Alliance en de VeiligheidsAlliantie Rotterdam.

5.2 Bedreigingen en risico's

1. De opgave en de context waarin weerbaarheid moet worden georganiseerd zijn complex en vraagt input van veel verschillende organisaties.

Een heldere taakverdeling tussen Rijk, veiligheidsregio's, gemeenten en partners is noodzakelijk om doelmatig en efficiënt te werken. Daarbij is balanceren tussen maatwerk, vooruitlopen en in gezamenlijkheid organiseren. De taakverdeling wordt vastgelegd in bestuursafspraken weerbaarheid, er is frequente afstemming bestuurlijke- en landelijke ontwikkelingen in de stuurgroep weerbaarheid.

2. De actiepunten vragen mogelijk om extra inzet van middelen. Het ontbreekt aan een landelijk financieel kader weerbaarheid. De Veiligheidsregio's worden per 2026 10 procent gekort op de totale de BDuR. Voor VNOG gaat het om een korting van € 1,1 miljoen.

Het dagelijks bestuur heeft daarom op 5 juni besloten om aan het MT de opdracht te geven om de dekking voor deze korting te vinden middels een 'takendiscussie'. Dit landt in de komende Kadernota 2027, die in september klaar moet zijn. Dit is in lijn met de wens van het DB VNOG, om breed te kijken, in de context van de ontwikkelingen zoals maatschappelijke continuïteit, veerkracht en weerbaarheid.

Bij de Voorjaarsnota is vanaf 2027 structureel een bedrag van 70 miljoen euro ter beschikking gesteld voor het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Aanvullend heeft de Minister van JenV in 2025 € 10 miljoen en in 2026 € 20 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Voor de veiligheidsregio's zit in het concept verdelingsvoorstel twee onderdelen: Voor noodsteunpunten vanaf 2027 structureel € 35 miljoen. Voor de aanloophase in 2025 € 5 miljoen en 2026 € 10 miljoen. Voor versterking veiligheidsregio's ten behoeve van weerbaarheid vanaf 2027 € 25 miljoen. Dit compenseert grotendeels de 10% korting op de BDuR (€ 27,7 miljoen), maar anders dan de BDuR betreft het middelen die ingezet moeten worden voor weerbaarheid. De facto dus een tegemoetkoming; de jure geen compensatie, o.a. omdat bestedingscriteria en verantwoording daarover nog moeten worden uitgewerkt. De resterende middelen worden door JenV zelf ingezet voor een publiekscampagne, versterken van het maatschappelijk middenveld (t.b.v. weerbaarheid), en voor capaciteit, onderzoek en evaluatie.

Het is op dit moment nog niet duidelijk of/en hoeveel de veiligheidsregio's hiervan krijgen en welke taken met die gelden van het Rijk moeten gaan uitvoeren. Het verdelingsvoorstel wordt nu uitgewerkt tot een definitief voorstel, met daarin nadere afspraken over besteding en verantwoording. Een definitief verdelingsvoorstel ligt voor in het Veiligheidsberaad met de Minister van JenV op 6 oktober 2025.

3. Het organiseren van de weerbaarheidsopgave gaat gepaard met onvoorspelbaarheid

Het is van groot belang om het thema weerbaarheid structureel onder de aandacht te houden en het urgentiebesef levend te houden, ook in tijden zonder acute crisissituaties of bij afnemende dreiging. Dit vraagt om voortdurende betrokkenheid van VNOG, gemeenten (colleges en management), crisispartners én de samenleving als geheel. Om effectief in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen organiseren we het programma op een flexibele manier, met ruimte voor aanpassing waar nodig.

4. De bestuursafspraken zijn niet afdwingbaar, het gaat dus om een gezamenlijke intentieverklaring. VNOG is in de uitvoering afhankelijk van de mogelijkheden van partnerorganisaties om samen te werken.

De afspraken gaan over de taken en verantwoordelijkheden van elke individuele gemeente. De vorm waarin deze afspraken worden vastgelegd, maakt dat ze niet afdwingbaar zijn door een andere gemeente of door VNOG. Gezien de intentie waarmee deze afspraken tot stand zijn gekomen en het geconstateerde gezamenlijk belang, lijkt het een passende vorm. Met de bestuursafspraken kunnen de burgemeesters gezamenlijk vinger aan de pols houden bij ieders voortgang en ligt er een basis om het gesprek aan te gaan als de voortgang in één of enkele gemeenten stelselmatig achterblijft.

5. Onvoorziene omstandigheden hebben invloed op de planning

Zichhouden op planning en bijsturen waar nodig. De voortgangsrapportages bieden inzicht in haalbaarheid in planning, knelpunten en maakt tijdige bijsturing mogelijk. Management en bestuur worden hierover tijdig geïnformeerd.

6. Dreiging neemt toe, waardoor opschaling is noodzakelijk is

VNOG is (vooruitlopend op de beoogde besluitvorming in september 2025) voornemens een programmaorganisatie in te richten die ook geschikt is voor ondersteuning aan de crisisorganisatie op het moment dat de effecten waarop we ons voorbereiden zich manifesteren. Dit is onderdeel van de reguliere werkzaamheden van met name het team crisisbeheersing VNOG.

7. VNOG heeft op dit moment onvoldoende capaciteit voor uitvoering van het programma

VNOG onderkent het belang en de urgentie van het versterken van de weerbaarheid binnen de organisatie, het netwerk en de samenleving. Deze urgentie vraagt om extra inspanningen van een omvangrijke groep medewerkers, waaronder trekkers van thematafels en deelprojectleiders. Voor de uitvoering van het programma zijn op dit moment echter geen aanvullende middelen beschikbaar. Zeker gelet op de korting op de BDuR-gelden en de op dit moment nog onduidelijke beschikbaarheid van aanvullende middelen vanuit het Rijk. Binnen de opdrachtformulering van de thematafels wordt aan de trekkers gevraagd expliciet in beeld te brengen welk werk hierdoor mogelijk blijft liggen. Afhankelijk van de exacte landelijke financiering worden voorstellen aan het bestuur voorgelegd.

Diverse teams moeten aangehaakt zijn en werk verrichten. Een voorbeeld is de inrichting van de noodsteunpunten, hier zal team Vastgoed, Service en Projecten naast de kolommen een belangrijke rol in hebben. Het MT heeft de rol om te bewaken hoe de ontwikkelingen zich blijven verhouden tot de continuïteit van de dagelijkse business. Deze extra gewenste inspanning met betrekking tot het thema weerbaarheid komt bovenop de VNOG-ambities komend jaar. Dit vraagt om het maken van keuzes en aanbrengen van prioritering binnen het brede scala aan werkzaamheden van VNOG.

6 Samenwerking

Deze diversiteit in dreigingen en veranderingen leidt ertoe dat het takenpakket van de veiligheidsregio zich verder ontwikkelt. Dit vraagt tevens een nauwere samenwerking met de 22 gemeenten, het Rijk en andere overheden, crisispartners en andere partners op het gebied van bevolkingszorg en crisisbeheersing.

6.1 Samenwerking gemeenten

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het organiseren van weerbaarheid en veerkracht; het draait om het versterken van de weerbaarheid van hun inwoners. Dit vraagt van gemeenten om prioritering en fasering i.v.m. beperkte capaciteit in de eigen organisatie.

Gemeenten zijn in het kader van de bestuursafspraken weerbaarheid verantwoordelijk voor:

- Aanwijzen van een aanspreekpunt weerbaarheid per gemeente;
- Continuïteit van de bedrijfsprocessen van de gemeentelijke organisatie;
- Organiseren van de gemeentelijke crisisorganisatie, waaronder realisatie- en organisatie van lokale noodsteunpunten;
- Lokale uitvoering van risico- en crisiscommunicatie;
- Continuïteit Omgevingszorg;
- Preparatie, nafase en herstel;
- Publieke zorg;
- Verkeer en vervoer.

Coördinatie

De CFG is op grond van artikel 36 Wv: belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. Vanuit die hoedanigheid zal de CFG overzicht houden van de activiteiten van de 22 gemeenten voor het onderwerp weerbaarheid en het uitvoeren van de activiteitenlijst. En tevens vanuit haar rol de gemeenten hierop aanspreken en het AB VNOG hierover informeren. Het CSO vervult hierbij een adviserende rol voor de CFG.

Op verzoek van het algemeen bestuur VNOG is in het kader van de 'weerbaarheidsafspraken' een actielijst gemeenten opgesteld. Deze actielijst is in de vergadering van het AB van 26 juni 2025 besproken. De vraag is om in de uitwerking van de actielijst idealiter niet 22 keer, in alle inliggende gemeenten, separaat uit te voeren om te voorkomen dat je 22 keer hetzelfde wiel moet uitvinden. Het gaat om gemeentelijke verantwoordelijkheden en het delen van kennis en ervaring. Ook kunnen gemeenten zoeken naar een (sub)regionale samenwerking en kan gefaciliteerd worden dat best practices laagdrempelig met elkaar worden gedeeld. Daarbij kunnen het Bureau Bevolkingszorg en het Regionaal Actiecentrum Communicatie van VNOG een ondersteunende rol spelen. Dit kan in de betreffende thematafels verder worden uitgewerkt. Het initiatief WeerbaarNL kan hierbij ook helpend zijn.

Ook moet aandacht uitgaan naar de samenwerking in de warme situatie waarbij regulier regionaal wordt samengewerkt (in expertteams). Gelet op de omvang van een crisis bij (hybride) oorlogsdreiging of langdurige grootschalige stroomuitval wordt deze crisisorganisatie wellicht aangepast.

Afstemming

De trekker van de thematafel bevolkingszorg stemt af met andere thematafels en met de CFG in de stuurgroep.

6.2 Samenwerking tussen veiligheidsregio's

- Op landelijk niveau: in het VB, de RCDV en diverse vakraden en in het informeel netwerk van programmamanagers op het gebied van weerbaarheid en veerkracht;
- Op niveau van de vijf oostelijke veiligheidsregio's: Afstemming coördinatoren weerbaarheid in Oost-Nederland: via het overleg van hoofden en teamleiders crisisbeheersing en de diverse werkgroepen en via overleg van de coördinatoren weerbaarheid in de veiligheidsregio's op het gebied van weerbaarheid.
- Bij de totstandkoming van dit programmaplan is kennisuitwisseling geweest met de veiligheidsregio's Groningen, Amsterdam-Amstelland, Utrecht, Brabant-Noord en Kennemerland.

6.3 Samenwerking crisispartners

VNOG werkt op dagelijkse basis samen met een groot netwerk van crisispartners, de samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in convenanten (zie regionaal crisisplan) en een aantal organisaties is vertegenwoordigd in het bestuur VNOG. Met betrekking tot weerbaarheid wordt op onderstaande wijze met partners samengewerkt.

Samenwerking Defensie

Vanuit de RCDV is de oproep om de samenwerking met defensie en veiligheidsregio's te versterken. Defensie heeft jarenlang ondersteuning geboden aan veiligheidsregio's bij incidenten. Echter, gezien de geopolitieke ontwikkelingen is enerzijds de vraag waar de veiligheidsregio defensie kan ondersteunen en anderzijds de vraag welke ondersteuning defensie niet meer kan bieden omdat hun prioriteit elders ligt. Denk hierbij aan de inzet van een blushelikopter voor natuurbrandbestrijding. Waarbij Veiligheidsregio's onderzoeken wat hiervoor een alternatief kan zijn.

De samenwerking tussen defensie en VNOG is op verschillende niveaus geborgd. Binnen de context van veiligheidsregio's fungeert de RMC (Regionaal Militair Commandant) als het militair aanspreekpunt voor bestuurlijke autoriteiten. De RMC laat zich in de vergadering van het algemeen bestuur VNOG vertegenwoordigen via de RMBA (Regionaal Militair Beleidsadviseur). In dagelijkse setting is de Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) van defensie de militair adviseur binnen de VNOG en sluit aan binnen het team Crisisbeheersing.

Landelijk spelen op dit moment diverse ontwikkelingen in de civiel/militaire samenwerking die de veiligheidsregio raken, zoals het LCP Militaire Dreigingen tot de ontwikkeling van weerbaarheidstrainingen voor burgers en studenten. Het Landelijk Crisisplan omschrijft de huidige crisisaanpak bij een militair conflict, en wat dit vraagt van alle betrokken partijen. Het betreft de 'ist' situatie, maar nog niet de 'soll' situatie. Het LCP Militaire Dreigingen is in Q2 2025 in consultatie gegaan. VNOG en defensie werken o.a. samen aan het maken van een Impactanalyse in het kader van Host Nation Support.

Samenwerking Politie

De politie bereidt zich voor op militair en hybride dreiging doormiddel van een NSGBO en zijn in de eenheden ook SGBO's actief. Daarnaast zijn er veel raakvlakken met het thema weerbaarheid waarin zij actief samen optrekken met de verschillende veiligheidsregio's en gemeenten binnen eenheid Oost-Nederland. Vanaf 1 juli is de landelijke voorbereiding van de NSGBO voortgezet in een Tactisch Coördinatie Centrum Politie (TCCP). Dit TCCP stuurt alle voorbereidingen centraal aan, voor de duur van 5 jaar. Daarna wordt de planvorming geborgd in de staande organisatie. Het SGBO binnen Eenheid Oost-Nederland blijft voorlopig operationeel en richt zich op een doorvertaling van de landelijke opdracht naar het werk binnen de eenheid. Ook binnen de eenheid Oost-Nederland wordt er een projectgroep in een vergelijkbare structuur als het landelijke TCCP ingericht die zich gaat bezighouden met deze interne en externe opgave. Bij het opleveren van dit programmaplan legt de politie de laatste hand aan een nota voor de veiligheidsregio's over de organisatie Maatschappelijke Weerbaarheid en Militaire Dreiging (MWMD) Politie Oost-Nederland. De politie is lid van de stuurgroep weerbaarheid VNOG.

GHOR, GGD en geneeskundig netwerk

De GHOR coördineert de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, en vormt daarin een cruciale schakel tussen acute zorg (o.a. ambulance, GGD, ziekenhuizen), publieke gezondheid en bestuurlijke partners. Ook onderhoudt GHOR nauwe contacten met zorgorganisaties in de niet-acute zorgketen.

Binnen het programma richt de GHOR zich op het versterken van de paraatheid van de zorgsector door; advies te geven over zorgcontinuïteitsplannen, het organiseren van oefeningen, kennisdeling en het bevorderen van risicobewustzijn. Daarnaast verbindt de GHOR de zorgsector met elkaar en met andere veiligheidskolommen zoals brandweer, politie en gemeenten. Middels het identificeren van risico's adviseert de GHOR het bestuur over de continuïteit van zorg. De GHOR monitort de mate van voorbereidheid van de geneeskundige keten. Bij opschaling heeft de GHOR een eigen crisisorganisatie die onderdeel uit maakt van de multidisciplinaire organisatie van VNOG. Waarbij het ook van belang is dat de eigen continuïteit van de crisisorganisatie gewaarborgd kan worden.

De gezamenlijke inzet is dus gericht op een toekomstbestendige zorgsector die weerbaar is tegen crises en in staat blijft om acute en publieke zorg te leveren aan onze inwoners wanneer dat het meest nodig is. Door onze expertises te bundelen, versterken we samen de maatschappelijke veerkracht in de regio.

Het hoofd GHOR heeft zitting in de stuurgroep Weerbaarheid VNOG, ook voor wat betreft het deel crisisorganisatie GGD. Een liaison GGD NOG heeft zitting in de stuurgroep.

Grensoverstijgende samenwerking

VNOG heeft in de internationale samenwerking met Duitsland o.a. al afspraken met Kreis Borken en Kreis Kleve. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt met de federale hulpdienst Technisches Hilfswerk (THW) en werken we samen binnen het Interreg-project ERMWIC. Alle veiligheidsregio's die grenzen aan Duitsland hebben een grensliaison aangewezen.

Het algemeen bestuur VNOG (AB juni 2025) heeft met betrekking tot weerbaarheid gevraagd om internationale samenwerking op te nemen in de actielijst als onderdeel van de bestuursafspraken weerbaarheid. Nederland en Duitsland hebben een ander startpunt voor wat betreft civiele verdediging en maatschappelijke weerbaarheid. In de actiepuntenlijst is wel een gezamenlijk (VNOG/Gemeenten) actiepunt opgenomen om verschillen en overeenkomsten inzichtelijk te maken, eventuele lessen of actiepunten eruit te halen. Deze toevoeging is door VNOG aangedragen bij VNG, zij nemen dit op in de landelijke handreiking voor gemeenten.

Gezamenlijke meldkamer Oost-Nederland

De meldkamer heeft een centrale rol binnen de informatie- en coördinatiestructuur, die bij bijvoorbeeld langdurige uitval van stroom- en communicatiemiddelen. Continuïteit en weerbaarheid is onderwerp binnen het meldkamer-overleg van de Meldkamer Oost-Nederland, waarbij de vijf veiligheidsregio's zijn aangesloten. Hierbij werd duidelijk dat vooral techniek een uitdaging is voor de meldkamer. De meldkamer voor het deel brandweer/multi is gestart met voorbereidingen en hebben een aantal scenario's uitgewerkt. Landelijk is continuïteit van de meldkamer belegd bij de vakraad. Het belangrijk dat de ontwikkelingen samenvallen met de ontwikkelingen op het gebied van weerbaarheid bij de andere kolommen. Een groot deel van de bedrijfscontinuïteit van de meldkamer valt onder verantwoordelijkheid van het landelijke politiedienstencentrum en LMS.

Provincie Gelderland

Tijdens het recente bezoek van de CdK aan VNOG is aangegeven dat de Provincie zich beraadt over welke rol de Provincie speelt op het thema weerbaarheid. Er werd opgemerkt dat het wenselijk is dat provincie en veiligheidsregio met elkaar om tafel zitten rondom het thema maatschappelijke weerbaarheid in relatie tot bevolkingszorg.

Samenwerking Waterschappen

Bij de waterschappen spelen continuïteit en weerbaarheid een belangrijke rol. Zij zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van de waterkwantiteit en de waterkwaliteit. Vooral het keren en beheren van water en het zuiveren van rioolwater zijn vitale processen. Wanneer deze door bijvoorbeeld grootschalige stroomuitval stilvallen, kan dat direct de veiligheid en gezondheid van inwoners in gevaar brengen. Voor de waterschappen is het versterken van de eigen bedrijfscontinuïteit daarom een belangrijk onderwerp. De inhoudelijke samenwerking tussen waterschap en veiligheidsregio wordt de aankomende periode verder uitgewerkt via de bestaande structuren.

Netwerk

VNOG is onderdeel van een groot netwerk van organisaties, dat uitbreidt door de ontwikkelingen op het gebied van weerbaarheid. Organisaties weten VNOG op regionaal niveau steeds beter te vinden. De verbinding met lokale netwerken en inwoners verloopt grotendeels via de gemeenten.

VNOG is vertegenwoordigd binnen de stuurgroep van het project Whole of Society van regio Stedendriehoek, waar ondernemers, onderwijs en overheid samen aan een blauwdruk werken m.b.t. weerbaarheid.

7 Communicatie, informatie en middelen

7.1 Programma-communicatie

Een 'Strategisch communicatieplan Programma Maatschappelijke weerbaarheid' met een bijbehorende planning is essentieel bij dit programma om gestructureerd, doelgericht en effectief te communiceren met relevante partners en doelgroepen.

Beide plannen worden los van dit programmaplan uitgewerkt en bieden een duidelijke koers en visie op communicatie over het programma. Het beschrijft onder andere:

- De communicatiedoelen die bijdragen aan de programmadoelen.
- Stakeholderanalyse.
- De gewenste reputatie en beeldvorming van het programma.
- De kernboodschappen, centrale thema's en mijlpalen.
- De communicatiemiddelen en -planning.
- Afspraken over woordvoering, issuemanagement en boegbeelden.

7.2 Programma-informatie en informatieveiligheid

- Voor VNOG-intern is een MS Team 'maatschappelijke weerbaarheid' beschikbaar gemaakt. Voor thematafels kunnen kanalen binnen het team worden aangemaakt, die eventueel alleen toegankelijk is voor specifieke leden, indien hier nog niet in is voorzien.
- Afsproken moet worden of behoefte is aan een centraal e-mailadres, zoals gezien wordt bij andere regio's, in de trend van weerbaarheid@vnog.nl
- Verkend moet worden hoe 'weerbaarheid' binnen het (Veiligheidsinformatieknooppunt) VIK verder vorm en inhoud krijgt.
- De informatie die vrij komt binnen dit programma of binnen deelprojecten kunnen vertrouwelijk van aard zijn. Binnen de verschillende projecten dient hier expliciet aandacht voor te zijn. Binnen samenwerkingsprojecten met verschillende partners moet dit onderwerp van de programma-aanpak zijn en hier afspraken over worden gemaakt. Een optie is om gebruik te maken van 'traffic light protocol'(TLP)'.
Binnen de verschillende projecten dient hier expliciet aandacht voor te zijn. Binnen samenwerkingsprojecten met verschillende partners moet dit onderwerp van de programma-aanpak zijn en hier afspraken over worden gemaakt. Een optie is om gebruik te maken van 'traffic light protocol'(TLP)'.
- In de opgeschaalde fase wordt gebruik gemaakt van de daarvoor beschikbare tools, zoals LCMS en het VIK.
- Om op professioneel niveau onderling kennis en ervaringen te delen is het initiatief WeerbaarNL opgezet. De website WeerbaarNL is een kennishub (verzamelplek) waar onder meer relevante documenten en initiatieven uit het hele land worden gedeeld.

7.3 Middelen

Verwachte benodigde capaciteit voor uitvoering van het programma:

- Inzet programmacoördinator (fte/duur: n.t.b.): ingevuld vanuit team crisisbeheersing;
- Inzet programmasecretaris (fte/duur: n.t.b.): ingevuld vanuit team crisisbeheersing;
- Trekkers thematafels: de lijnorganisatie c.q. het MT VNOG is verantwoordelijk voor het bemensen van de rollen van de trekkers van de thematafels;
- Inzet communicatie m.b.t. 'programma-communicatie' (fte/duur: n.t.b.): ingevuld vanuit team Communicatie;
- Inzet ondersteuning gemeenten/bureau bevolkingszorg: ingevuld door crisisbeheersing
- Secretariële/administratieve ondersteuning;
- Op enig moment te voorzien in een 'regionaal coördinator/projectleider Noodsteunpunten'? PM
- De benodigde middelen binnen de thematafels/projecten vormen geen onderdeel van deze begroting.

Bijlage Inventarisatie t.b.v. de scope thematafels:

De input voor deze inventarisatie is de afgelopen jaren opgehaald uit verschillende bijeenkomsten, zoals teamleiders-overleggen en MT/TL bijeenkomst in augustus 2024. Het dient als een globale inventarisatie voor de toekomstige thematafels. Vervolgstappen zijn om de trekkers van de thematafels het team te laten samenstellen, de opdracht voor de eigen thematafel op te stellen en een prioritering en tijdslijn te ontwikkelen. N.B. Het onderwerp 'schaarsteverdeling' wordt opgepakt als landelijke vraagstuk (zoals 'Strategieën voor schaarste'. NIPV, april 2025).

Thematafel Continuïteit 'koude' VNOG-organisatie

1. **Bedrijfscontinuïteitsplan (BCP) VNOG**
 - o Analyse van het BCP VNOG, in de huidige context.
 - o Borgen brandstof, communicatie, digitale systemen, opslag cruciale info op servers (check BCP hierop).
 - o Regie op acties die nodig zijn voor het up-to-date houden van BCP VNOG.
 - o Regelmatig agenderen van het BCP VNOG op bij het MT.
 - o Buffers aanleggen.
 - o Monitoren kritische processen (strategisch, tactisch en operationeel) en monitoren van de 7 dimensies, zie continuïteitsplan.
 - o Borgen van lokale opslag van data en AI-modellen.
 - o Apps beschikbaar stellen voor installatie en gebruik op werkdevices.
2. **Interne communicatie & bewustwording en activatie**
 - o Informeren eigen medewerkers (vast en vrijwillig) over stavaza bedrijfscontinuïteitsplan.
 - o Aanbieden cursus Levensreddend handelen en Werken aan je veerkracht en wendbaarheid Centraal Opleidingsjaarplan 2025 (HRM?).
 - o Alternatieve (nood)communicatie(voorziening/middelen) t.b.v. de bedrijfscontinuïteit.
 - o Opstellen organisatie brede handelingsafspraken en noodprocedures voor langdurige uitval t.b.v. de reguliere VNOG-organisatie (afspraken maken over bijv. fysieke verzamelpunten, communicatie, brandstof, geld en water, oefenen met noodscenario's). Afspraken over werkprocessen & taakverdeling bij stroomuitval.
3. **Faciliteren operationele organisatie en inzetbaarheid**
 - o Regie voeren op een flexibele schil van medewerkers t.b.v. crisisbeheersing. Nieuw personeel opleiden in operationele rol / flexibele schil (samen met HRM).
 - o 'Duty' faciliteren. Stimuleren operationele rol en cursussen (bv. levensreddend handelen) onder kantoorpersoneel. Faciliteren van mensen die operationeel ingezet worden (kinderopvang, boodschappendienst enz.)
 - o Financiële middelen faciliteren voor warme situatie.
 - o Crisisbeleidsteam en crisis operationeel team VNOG regelmatig informeren over voortgang (hoe sluiten de crisisorganisatie continuïteit VNOG en de crisisorganisatie lauwwarm adequaat op elkaar aan?). Coördineren beeld en coördineren command en control (opschaling: koud-warm-lauw) t.b.v. de VNOG-organisatie
 - o Zorgdragen voor robuuste verbindingen tussen locaties VNOG.
 - o Zorgdragen voor robuuste verbindingen vanuit het veld met de crisiscentra.

Thematafel Continuïteit operationele brandweerorganisatie

- o **Opdrachtformulering:** bepalen welke van de aandachtspunten uit MT/TL bijeenkomst november 2024 mee te nemen in opdrachtformulering.
- o **Doorleven** uniforme gevolgen van verschillende scenario's, zoals van 1.500 naar 1.000 vrijwilligers.
- o **Bewustwording** onder beroeps en vrijwilligers op dit thema vergroten.
- o Bijdragen aan project **alternatieve noodcommunicatievoorziening**.
- o **Vrijwilligers 'Duty' faciliteren** (zie ook continuïteitsplan) en continuïteit vrijwillige brandweer monitoren.
- o **Posten als noodsteunpunten** (mogelijk) inrichten. Welke rol heeft de post in de lokale samenleving hierin?
- o **Monitoren (in opschaalde fase)** beschikbaarheid/paraatheid operationele brandweerorganisatie en ontwikkelen handelingsperspectieven voor de operationele brandweerorganisatie.

Thematafel Continuïteit bevolkingszorg

1. **Coördinatie en informatievoorziening**
 - o Kanaliseren van informatiestromen van en naar gemeenten.
 - o Noodsteunpunten monitoren.
 - o Monitoren en adviseren van de bestuursafspraken van 22 gemeenten.
2. **Samenwerking en ondersteuning gemeenten**
 - o Ondersteunen van gemeente-overstijgende problematiek.

- Faciliteren van een platform waar gemeenten hun ervaringen/producten/kennis, best-practices laagdrempelig kunnen delen en kunnen zoeken naar slimme samenwerkingsmogelijkheden (in aanvulling op het VNG aanbod).
- Organiseren loket waar vragen van gemeenten centraal binnenkomen.
- Vragenuurtje voor gemeenten ondersteunen.
- Het verbinden van gemeentelijke initiatieven en netwerken.
- Faciliteren bij de gezamenlijke gemeentelijk opgaven en inspanningen.
- Inzicht bieden in de voortgang op het thema weerbaarheid en veerkracht van gemeenten (ontwikkelen regionaal dashboard). Ontwikkelingen versus bestuursafspraken en het afgesproken basisniveau.
- Ondersteunen CFG bij de voortgang van de bestuursafspraken van de 22 gemeenten.
- Adviseren over de continuïteit van de operationele crisisorganisatie van bevolkingszorg (expertteams in de warme fase) inclusief nafase.

Thematafel continuïteit medische zorg, GHOR en GGD

- **Monitoren continuïteit** crisisorganisatie GHOR en GGD en ontwikkelen handelingsperspectieven voor de operationele organisatie.
- **Monitoren keten continuïteit:** Druk op de zorg binnen bepaalde sectoren die de balans binnen de keten kunnen verstoren waardoor de continuïteit van (acute) zorg in het geding komt.
- **Monitoren, adviseren en leveren van een regionaal beeld over de continuïteit** geneeskundige keten.
- **Monitoren schaarste** aan geneesmiddelen en behandelcapaciteit.
- **Faciliteren toegang tot (acute) zorg voor inwoners:** Hoe en waar kunnen inwoners terecht met welke zorgvraag (acuut, niet acuut). Hoe kunnen burgers een noodoproep doen voor acute zorg als 112 is uitgevallen?
- **Impactanalyse LCP MD** m.b.t. gewondenopvang/spreiding en transport.
- **Aansluiting/afstemming met de GGD.**
- **Afstemming zoeken met gemeenten** over risico's en aanpak infectieziekten.

Thematafel Ondersteunen van de Crisisorganisatie

1. **Borging van de inzet en ondersteuning van de crisisorganisatie**
 - Monitoren van de continuïteit van de meldkamer.
 - Uitwerken wat nodig is om de langdurige crisisorganisatie en de functionarissen die hierin hun werkzaamheden uitvoeren te ondersteunen en waar mogelijk voor te bereiden.
 - Het borgen van de continuïteit van de inzet van (ontkleurde functionarissen) crisisorganisatie inclusief ontwikkelen van handelingsperspectieven i.s.m. crisispartners.
 - Voorbereiden van de inzet van de flexibele schil van beroepsmedewerkers.
 - Monitoren van de continuïteit van de aansluiting van de crisispartners op onze crisisstructuur en maken van afspraken en handelingsperspectieven.
2. **Coördinatie en bestuurlijke ondersteuning**
 - Voorbereiden van de secretarisfunctie voor het faciliteren van bijeenkomsten van het RO(V)T en/of RBT (opstellen agenda's, archiveren, notuleren).
 - Faciliteren van verbinding tussen Rijk, regio's en gemeenten.
 - Voorbereiden van opstellen noodbevoegdheden.
3. **Burgerhulp en netwerken**
 - Inventariseren van burgerhulpinitiatieven en aansluiten en onderzoeken van netwerkontwikkelingen die mogelijk kunnen worden ingezet bij langdurige crisis.
 - Uitwerken hoe er bij opschaling verbinding kan worden gelegd tussen burgerinitiatieven en de formele crisisstructuur in afstemming ook met bevolkingszorg en de gemeenten.
 - Voorbereiden van de inzet van een flexibele schil bestaande uit burgers en vrijwilligers.

Thematafel Planvorming en scenario-denken

1. **Het uitwerken van het LCP militaire dreiging in regionale planvorming**
 - Scenario's ontwikkelen (o.a. langdurige stroomuitval incl. cascade-effecten: infra en riolering, internet, telefonie, voedsel, drinkwater, infectieziekten) en breed beschikbaar stellen o.b.v. LCP militaire dreiging.
 - Actualiseren van oude scenario's (bv. millennium 2000 en aandachtspunten langdurige stroomuitval 2007).
 - Cruciale plannen en operationele info fysiek beschikbaar in actiecentra.
2. **Samenwerking partners en risicobewustzijn**
 - Impactanalyse en operationele voorbereiding voor Host Nation Support (HNS).

- Inzichtelijk maken hoe Duitsland zich specifiek voorbereid op weerbaarheid, waar maatregelen en handelingsperspectieven elkaar beïnvloeden.
- Samenwerking zoeken in oost-5 op dit thema en waar mogelijk samen planvorming vormgeven.
- Stimuleren risicobewustwording en ontwikkeling van continuïteitsplannen bij vitale- en crisispartners.
- Vergroten van bewustzijn bij publiek – private partijen, bevorderen van samenwerking, verhogen zelfredzaamheid en stimuleren van versterken van elkaar. Afwegingskader ontwikkelen met welk doel en bij welke initiatieven VNOG aansluit.

Thematafel Informatievoorziening

- Stroomlijnen informatievoorziening intern VNOG
- Ontwikkelen dashboards en andere regionale informatieproducten (proeftuin)
- Trends/voorspellen (proeftuin)
- Gebruik van sensoren voor opbouw van het informatiebeeld.
- Opstellen van operationeel beeld VNOG, delen met partners en landelijke partijen.
- Opgeleide medewerkers die kunnen improviseren op het gebied van informatievoorziening
- Automatiseren processen
- Verkleinen afhankelijkheid data (hoe deden we het vroeger?)
- Zorgdragen voor gevalideerde informatie
- Aandachtspunt: aansluiten partners/netwerken op crisisorganisatie en de benodigde informatievoorziening.

Thematafel Risico- en crisiscommunicatie

- 1. Organisatie van en coördinatie op risico- en crisiscommunicatie**
 - Inrichten Regionaal Actiecentrum Crisiscommunicatie
 - Verbinder Rijk, regio, lokaal
 - Vragen van pers
 - Vragen van medewerkers (vast en vrijwilligers)
 - Inrichten en beheer pagina website VNOG met informatie (Q&A) en handelingsperspectief
 - Ontwikkelen regionale persberichten en woordvoeringslijnen (aansluitend op landelijke lijnen)
 - Op basis van omgevingsanalyses met duiding indien noodzakelijk communicatieboodschappen aanpassen of interventies plegen
 - Issuemanagement en boegbeelden
 - Afstemming en verbinding organiseren met partners zoals politie, GGD, etc.
 - Afstemming en verbinding met landelijke initiatieven zoals WeerbaarNL
- 2. Inhoudelijke communicatie**
 - Opstellen doelgroepgerichte communicatieboodschappen en handelingsperspectieven per scenario (best, real, worst). Aansluiten bij landelijke werkgroep.
 - Bewustwording samenleving (inwoners en organisaties)
 - Stimuleren zelfredzaamheid en samenredzaamheid, met o.a. campagnes zoals Denk vooruit
 - Interne bewustwordingscampagne
 - Fake news monitoren en bestrijden
 - Ontwikkelen informatievoorziening en handelingsperspectieven voor de interne operationele crisis organisatie en alle medewerkers VNOG, ook die niet actief zijn in de crisisorganisatie. We hebben tijdens de cyber-aanval gezien hoe belangrijk dat is.
- 3. Planontwikkeling**
 - Voorzien in alternatieve (nood)communicatie(voorziening/middelen) voor:
 - Bestuurlijk overleg (NCV oefening)
 - Operationele aansturing
 - Interne communicatie
 - Publiekscommunicatie (via calamiteitenzender Omroep Gelderland en gemeenten, incl. oefening)
 - Continuïteitsplan voor expertteams crisiscommunicatie uitwerken (incl. oefening)

Thematafel Vakbekwaamheid

- Helpt bij de inventarisatie van de leernoodzaak
- Helpt bij het formuleren van een leerdoel
- Helpt bij de voorbereiding en uitvoering van de leeractiviteit

Bijlage Format startdocument thematafels

Naam thematafel:

Aanvoerder thematafel:

Versie/datum document:

1. Doel en opgave van de thematafel

Hoofddoelstelling van de thematafel; wat wil de thematafel bereiken? Wat is de opgave waarvoor jullie staan?

2. Opdrachtformulering

Opdracht zoals geformuleerd door de thematafel: (Op basis van het overkoepelende programmakader, wat is de opdracht die de thematafel zichzelf stelt?)

Opsomming vraagstukken, projecten, activiteiten & acties

Welke concrete vraagstukken vallen onder de thematafel? Rolverdeling tussen overheden: Rijk/gemeente/VR/Netwerk&partners. Evt. planning en mijlpalen. Zie voorstel onderwerpen in programmaplan. Onderscheid tussen in koude / (meer) opgeschaalde situatie.

3. Samenstelling

Leden van de thematafel en betrokken organisaties:

(Naam, rol, organisatie, expertisegebied)

Rol en verantwoordelijkheden van de aanvoerder:

(denk aan: procesbegeleiding, voortgang bewaken, rapportage)

4. Werkwijze en aanpak

Organisatievorm: *(Hoe werkt de thematafel: projectmatig, via werksessies, subgroepen, etc.)*

Verwachte werklast en frequentie van bijeenkomsten:

Afstemming met andere thematafels of partners:

5. Werkwijze en aanpak

Opstellen planning: *(denk aan: prioritering en tijdspad)*

In kaart brengen welk werk blijft liggen / andere prioriteit krijgt

6. Rapportage en verantwoording

Frequentie van rapportage aan programmteam / stuurgroep:

Verantwoordelijke voor rapportage: